

NEET-nuoret meillä ja muissa Pohjoismaissa

Henry Saarinen
Työmarkkinatiedon asiantuntija, Ami-säätiö

Ami-säätiö

- Pk-seudun kuntien perustama vuonna 1974.
- Tarkoituksena auttaa koulutus- ja kehitystoimijoita tuntemaan pääkaupunkiseudun tulevaisuuden kehityssuuntia ja työmarkkinoita sekä ratkaisemaan niihin liittyviä kysymyksiä.
- Visio: Tulevaisuudessa Suomen pk-seudulla Pohjoismaiden parhaat työmarkkinat.
- Säätiön ohjelmatyö koostuu rahoitetuista hankkeista, omista hankkeista, akateemisen tutkimuksen rahoittamisesta ja omasta tiedon tuotannosta.
- Teemme vertailua pk-seudun ja muiden Pohjoismaiden pääkaupunkialueiden työmarkkinoista.

Määritelmä NEET-nuorista

- NEET-lyhenne tulee englanninkielisestä termistä *Not in Employment, Education or Training*, jolla kuvataan 15-24-vuotiaiden tai 15-29-vuotiaiden nuorten osuutta ikäluokasta, jotka eivät opiskele, työskentele tai ole varusmiespalvelussa.
- NEET-status ei ole synonyymi syrjäytyneelle nuorelle, mutta pitkittynyt NEET-status selvästi yhteydessä syrjäytymisriskiin.
- Osa nuorista luonnollisesti NEET-statuksella. Esimerkiksi opintojen alkamista odottavat ja pääsykokeisiin valmistautuvat.
- Työmarkkinoiden näkökulmasta pitkittyneen NEET-statuksen nuoret huomion kohteeksi, koska pitkittynyt NEET-status yhteydessä pitkittyneeseen työttömyyteen myöhemmällä iällä.
- Vuosittainen NEET-aste vaihtelee talouden suhdannevaihtelun mukaisesti. Tämän vuoksi tärkeää tarkastella pitkän aikavälin trendiä.

Pitkittyneen NEET-statuksen vaikutukset

Yhteiskunnalliset vaikutukset:

- Työvoimapulan kasvaminen.
- Osaamis- ja koulutustason lasku.
- Terveystalouden kustannusten nousu.
- Tulonsiirtojen kustannusten nousu.

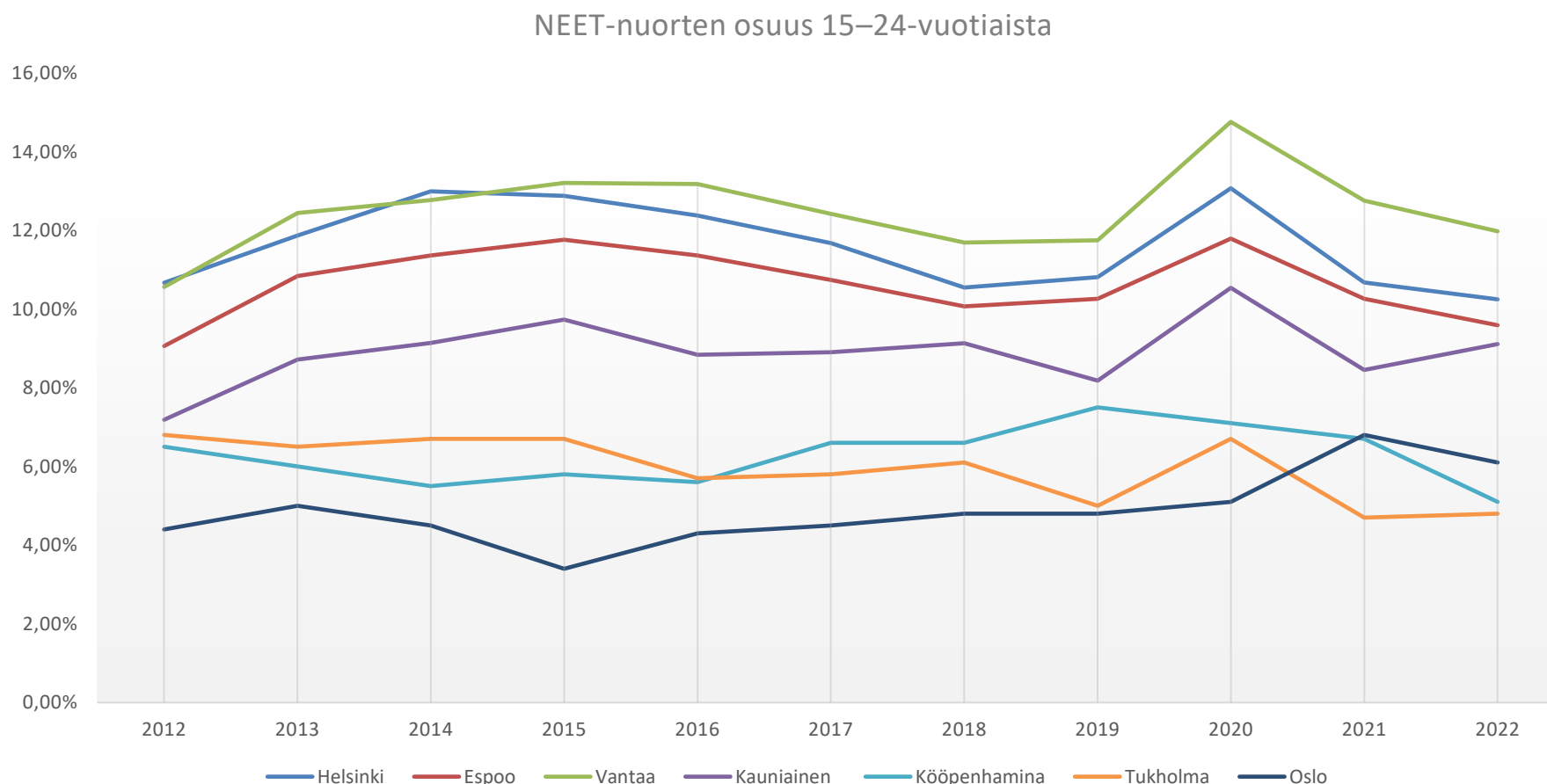
Vaikutukset yksilöön:

- Nuoren syrjäytyminen.
- Päihderiippuvuuden riskin kasvu.
- Toimeentulovaikeudet.
- Koulupudokkailla matala koulutus- ja osaamistaso, joka vaikeuttaa työelämään kiinnittymistä.
- Työttömyysriskin nousu myös myöhemmällä iällä.

Riskitekijöitä pitkittyneen NEET-statusen takana

- Alhainen koulutus.
- Koulutuksen keskeyttäminen.
- Kokemukset koulukiusaamisesta.
- Päihdeongelmat nuorella iällä.
- Nuorella iällä tehdyt rikokset.
- Vanhempien heikko sosioekonominen asema.
- Maahanmuuttajatausta.
- Teiniäiteys.
- Lastensuojelun toimenpidetausta / huostaanotto / sijoitus lastensuojeluyksikköön.

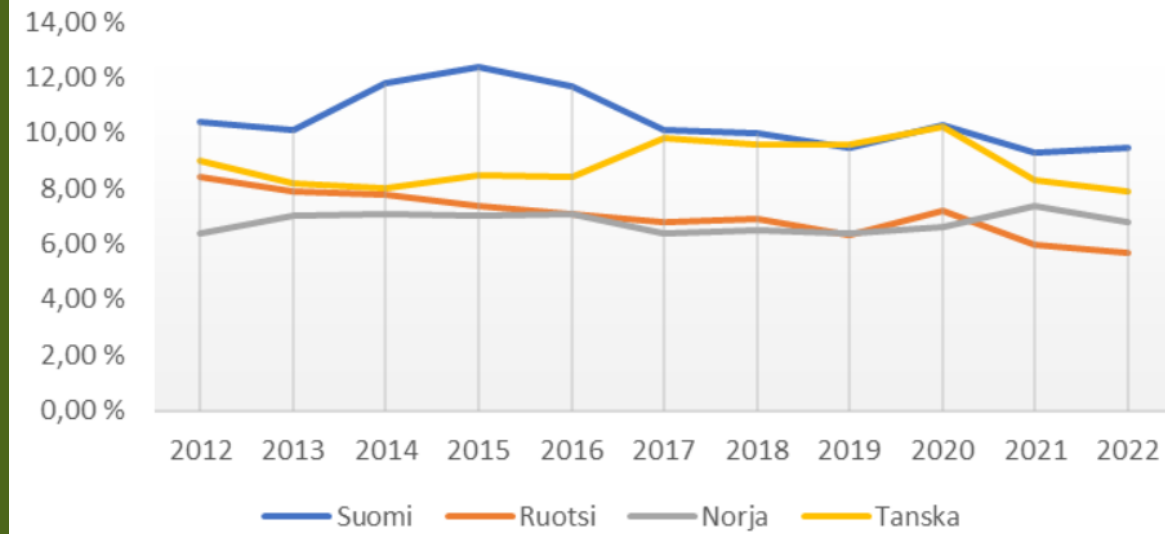
Pk-seudulla NEET-nuorten osuus muiden Pohjoismaiden pääkaupunkialueita korkeampi

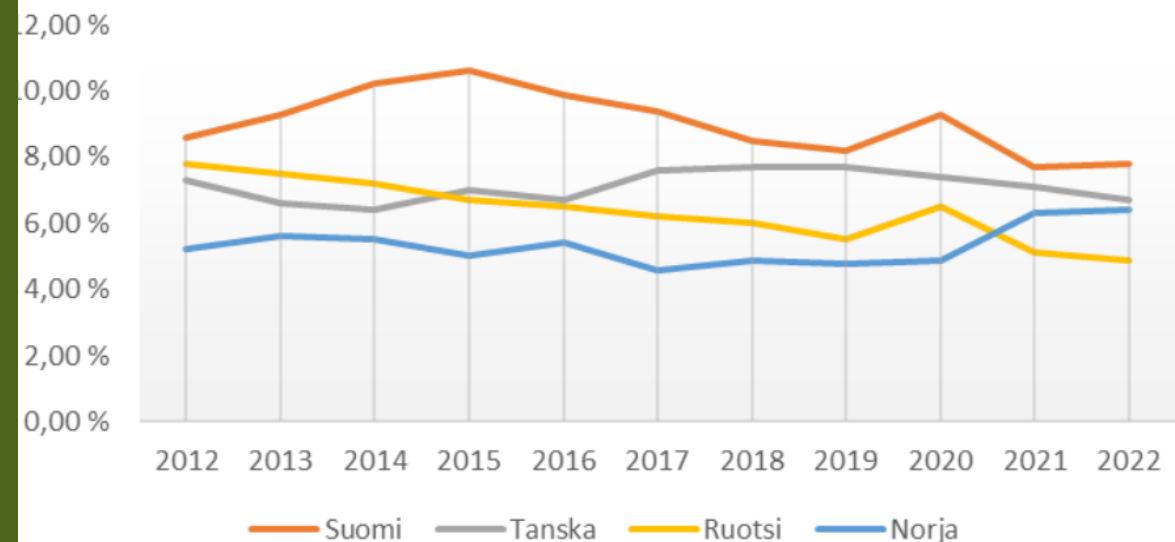
- EU asettanut jäsenmaille tavoitteeksi alentaa NEET-nuorten osuudet alle 9% vuoteen 2030 mennessä.
- Pk-seudun kunnista ainoastaan Kauniainen päässyt alle 9% vuosina 2019 ja 2021.
- Muiden Pohjoismaiden pääkaupunkialueilla osuus ollut alle 8% koko tarkastelujaksolla 2012-2022.

- Myös valtakunnallisesti Suomessa NEET-nuorten osuus muita Pohjoismaita korkeampi.
- Pk-seudun kuntien NEET-aste korkeampi koko Suomen lukuun verrattuna.

NEET-nuoret % 15-29-vuotiaasta väestöstä

NEET-nuoret % 15-24-vuotiaasta väestöstä

- Ami-säätiö järjestää syksyllä seminaarin ja työpajan, joiden teemana maahanmuuttajien työelämä- ja koulutuspolkujen vahvistaminen. Alustava aika seminaarille 3.10.2024.
- Seminaarin taustalla tieto maahanmuuttajataustaisten yliedustuksesta NEET-nuorten joukossa pk-seudulla.
- Teemaan syytä kiinnittää huomiota, jotta voidaan hakea ratkaisuja nykyiseen tilanteeseen, mutta myös ennaltaehkäistä ylisukupolvista heikkoa sosioekonomista asemaa.
- Tarkemmat tiedot ja aikataulu päivittyvät Ami-säätiön verkkosivuille [Ami.fi](https://ami.fi)
- NEET-nuorista Pohjoismaissa tekeillä väitöskirja. Essi Alroth, Turun yliopisto.